

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

2 Quot & cuius conditionis Magifuerint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Chrysost. nostra, qui fecit vtraque vnum. Addit vero Chrysostomus homilia sexta super Matthæum, voluisse Christum ab ipso statim initio, *Offitium gentibus referare, vt ludeorum amentiam reprehenderet, & domesticos cultores suos per externos erudiret.* Considerat etiam Rupertus libro secundo in Matthæum prope initium, in Magorum adoratione gentium perfectionem præsignificatam esse. Pastores enim Iudei, & ab Angelo instructi, non adeo sunt eruditi, vt procidentes adorarent, aut munera offerrent, sed tantummodo, *venerunt, & cognouerunt de verbo, quod dictum erat illis: Magi verò primitiæ gentium, & venerunt, & procidentes adorauerunt, & munera obtulerunt,* quibus interiori fidem, magnamque mysteriorum Christi cognitionem protestati sunt.

SECTIO II.

Quot, & cuius conditionis viri, Magi fuerint.

Glossa. **T**Am de numero, quam de Magorum statu, & conditione varia est Scriptorum opinio. Glossa enim Matthæi secundo, eos in magna multitudine fuisse existimat. De illorum vero statu, & conditione, quidam existimant illos fuisse Reges: alij vero negant, quibus magis assentit Iansenius, capit. nono concordia. Fundamentum est, quoniam neque Euangelista eos Reges vocat: quod tamen non tacuisset, quippe cum ad gloriam Christi non parum pertineret, quod non quilibet homines, sed Reges, ac Principes illi submitterentur. Præterea hoc explicare fuisset necessarium ad perfectam historiæ narrationem. Erat enim hæc circumstantia valde necessaria: tum ad intelligendas prophetias in hoc mysterio impletas: tum etiam, vt Sacramentum futuræ conuersionis gentium expressius indicaretur. Ad hæc, si Magi Reges fuissent, Herodes certe regio Honore & apparatu eos exceperisset, quod tamen non fecit, quantum ex Euangelio colligi potest. Denique hoc plurimum suadet, quod nullus veterum Patrum eos Reges appellat. Quamquam, quia erant potentes viri, & propter magiam, seu sapientiam Regi adstant, quia sine eorum consilio nihil in regno fieret, Reges appellari possint. Huiusmodi autem fuisse sapientes, & magos in Perside ex libr. Esther colligi potest: ex qua Regione Magos venisse, postea ostendimus. Et in hac sententiam videtur inclinare Hieronymus, Daniel. 2. qui dicit apud Chaldeos philosophos, & sapientes Magos appellari, & iuxta eorum sententiam Reges, & Principes eiusdem gentis omnia facere, & subdit, *unde & in natiuitate Domini, ipsi primum ortum eius intellexerunt.* De eorum denique scientia varia etiam est opinio. Quidam enim existimant illos vere fuisse sapientes, alij vero fuisse maleficos, & ariolos. Ita sentit Augustinus sermone secundo de Epiphania, dicens. *Præualeat imperitia in rusticitate pauperum, & impietas in sacrilegiis Magorum.* Idem sentit Origenes, libr. primo contra Celsum, circa finem, vbi Magos interpretatur, *qui cum demonibus habent commercium, eosque ad artes suas, & operationes inuocare solent.* Et subdit viso in celis prodigio, vltos fuisse hos Magos suis incantationibus, vt quid significaret, intelligerent: demones autem iam a Christo superatos conticuisset, indeque coniectasse hominem, qui per stellam significabatur, potentiorum esse demonum, ideoque eum adorare decreuisse. Idem fere homilia 13. in Num. Inclinat in eandem sententiam Basilus, homilia de humana Christi generat. & Iustinus Martyr contra Triphonem circa medium in illis verbis: *Magi enim, quos demoni sibi vendicarat ad omnia maleficia, postquam venerunt, vt adorarent Christum, videntur ab illo desecisse redacti in huius potestatem.* Idem sentit Ignatius epistol. 14. ad Ephesios circa finem, vbi agens de stella, quæ apparuit Magis, inquit: *Hinc emanauit mundi sapientia: præstigia facta sunt nuge: magia risus, omnes ritus malitiæ aboliti.* Et ab hac senten-

A tia non abhorret D. Thomas hic articulo tertio, ad secundum. Fundamentum horum authorum solum in Magorum nomine positum est, quia Magiæ nomine huiusmodi artes maleficæ significari solent, vt sumitur ex Philone libro trigesimo historiæ, capite primo, & Tertullianus libro de idolatria, vbi Plinius: hac ratione dicit magiam Romanis legibus puniri.

B Dicendum vero est primo, hos Magos tres tantum numero fuisse. Hæc est communis sententia Sanctorum, Leonis Pap. sermone primo de Epiphania. Tribus igitur Magis, & cat. & sermone quarto. Tres itaque viri, & cat. & sermone quinto. Tres Magos præiusta stella perduxit. & in reliquis sermonibus semper illos tres fuisse testatur August. serm. primo Epiphaniæ, vbi dicit significatum esse Trinitatis mysterium in tribus muneribus, & tribus personis, singulis singula munera offerentibus. Rupertus libro secundo in Matth. Tres homines, inquit, tribus partibus orbis Asiæ, Africa, & Europæ, fidei confessionis, & adorationis exempla existere meruerunt. Eadem est sententia Anselmi, & fere reliquorum exppositorum Matthæi secundo. Et coniectura ex tribus muneribus desumi potest, si verum est (quod Augustinus dixit) singulos singula munera obtulisse, quod etiam probat Beda infra citandus. Quamquam Anselmus supra, & Abulensis quæstione decima octaua in Matth. secundum capit. potius existiment singulos tria munera obtulisse, quia hoc magis congruit mysterio, quoniam singuli agnoscebant, & profitebantur Christum esse Deum, Regem, & mortalem hominem: hæc itaque coniectura incerta est. Maius argumentum sumi potest ex communi sensu Ecclesiæ, & vulgari, ac antiquissima pictura. Denique Beda in collecta-
Beda. neis, non longe à principio, horum virorum nomina, vultusque describit. Prius, inquit, dicitur fuisse *Magorum Melchior senex, & canus, barba proluxa, & capillis, auro uentis inderbis, rubicundus, thure, quasi Deo oblatione digna, Deum honorabat.* Tertius fuscus integre barbarus, Balthasar nomine per myrrham filium hominis moriturum professus est.

D Dico secundo, hos non fuisse maleficos, sed verisimile est, fuisse sapientes Astrologos. Docet expressè Anselmus, Matth. 2. dicens. Non malefici, sed sapientes Astrologi fuerunt. Quæ verba sumptis ex opere imperfecto homil. 2. Rupertus etiam vocat sapientes gentiles, indicat Leo Papa. serm. 4. de Epiphania. his malefici. verbis, *Gens, quæ spectandorum siderum arte pollebat,* Rupert. clarius Cyprianus, sermone de stella, & Magis, Ar. te, inquit, *mathematica vim, & discursum nouerant planetarum, & elementorum naturam, & astrorum ministeria certis experimentis obseruabant.* Inclinat in eandem sententiam Isidorus libro. de passionibus Domini, cap. decimo quarto. Fundamentum huius sententiæ esse potest, quia nomen Magorum non semper in malam sumitur partem: sed interdum veros sapientes significare solet, ergo non est, cur propter solum Magorum nomen eos maleficos esse iudicemus. Nam ex illo solo nomine hoc non probatur: qui autem non probatur malus, bonus præsumi debet. Assumptum patet, primo ex Isidoro libro octauo Etymolog. capite nono, vbi dicit primum stellarum interpretes Magos fuisse vocatos, & subdit huiusmodi fuisse, qui ad Christum adorandum venerunt. Quamquam ibidem etiam dicat maleficos vulgo Magos appellari. Deinde ex Hieronymo Danieli secundo, vbi sic inquit, *Videntur mihi incantatores esse, qui verbis rem peragunt, Magi, qui de signis philosophantur, malefici, qui sanguine viuunt, & victimis.* Et infra. *Consuetudo, & sermo communis Magos pro malefico accipit, qui aliter habentur apud gentem suam, eo quod sint philosophi Chaldeorum, & huiusmodi significat fuisse hos Magos, qui Christum adorauerunt.* Et similia fere habet Isai. 47. vbi tamen indicat hos

Magos fuisse ex iis, qui ex Astorum cursu, lapsuque siderum res humanas regi arbitrantur. Tertio idem Hieronym. tom. 9. in regula monachorum, capite. de abstinentia Philosophorum, refert apud Persas tria fuisse genera Magorum, & quosdam eorum fuisse doctissimos, & eloquentissimos, qui præter farinam, & oleum, nihil aliud in cibum sumebant, non est ergo incredibile, ex horum genere fuisse Magos Christi adoratores.

Adoratores
Christi Ma-
gi Reges fue-
runt.

Dico tertio, Quamquam incertum sit an isti Magi Reges fuerint; verisimile tamen, ac probabile est, eos Reges fuisse. Prior pars ex dictis inter referendam contrariam sententiam satis constat. Posterior vero probatur testimonijs antiquorum Patrum, Augustin. seu Author. operis de mirabilibus sacræ Scripturæ. libro. 3. capit. 4. hoc sentit in verbo illo, Reges alacres pergunt. Idem serm. 43. ad fratres in eremo. Audistis, inquit, fratres mercharissimi, sanctissimos Reges Dominum diligenter quævisse. Tertullianus libr. 3. contra Iudæos. capite 9. de hoc mysterio interpretans verba Isai. 8. Antequam sciat puer vocare patrem suum, & matrem suam, auferetur fortitudo Damasci: & illud Psalm. 72. Dabitur illi de auro Arabiæ, & Reges Arabum, & Saba dona adducent, inquit. Nam & Magos Reges fere habuit Oriens, & Damascus Arabia retro deputabatur, antequam transcripseret in Syrophanicem ex distinctione Syriarum, cuius tunc virtutem Christus accepit, accipiendo insignia eius, aurum scilicet, & odores. Vnde Isidor. libr. de passionibus Domini capit. 15. idem sentiens, inquit, Nam & Magos Reges habuit Oriens. Et uterque videtur alludere ad locum Plinii supra citatum ex libr. 30. capit. 1. Cicer. etiam refert libr. de Divinat. neminem esse potuisse Regem Persarum, qui non prius Magicam scientiam didicisset, quod etiam retulit Philo. libro. de specialibus legibus. Theophyl. præterea Matth. 2. eos Reges Persæ appellat. similiter & Anselm. ibi Reges vocat. Quam sententiam multi alij expostores sequuntur, & eandem docet Arnoldus Carnotensis, in opusculo de laudibus Virginis. Reges, inquit, Arabum, & Saba, ab Oriente egræ sunt sequenti stellam insoliti luminis, genibus curvati, & humi purpura d. fluente, Iesum nostrum pannosum adorantes donis Sacramentalibus venerati sunt: Et confirmatur. nam Patres dicunt, & Ecclesia in officio festi Epiphaniæ, indicat, in hac Magorum adoratione impletam esse prophetiam David

August.

Tertullian.

Isaia 8.

Psalm. 72.

Isidor.

Plin.

Cicer.

Theophyl.

Arnold.

Carnot.

Psalm. 71.

Isai. 60.

Prophet.

Chrysost.

Eucher.

Julian. Ar-

chiepiscop.

Telet.

Arnold.

Carnoten.

Hieronym.

Psalm. 71. Reges Tharsis, & insulam muneribus offerent, Reges Arabum, & Saba dona adducent; Cui concinit Isaias capit. 60. dicens. Et ambulabunt gentes in lumine tuo, & Reges in splendore ortus tui. Recte enim stella, quæ Magis apparuit, splendor ortus Christi, & lumen illum indicans interpretari potest, quam sequentes ambulabunt gentes, & Reges Magi, ut Christus natum colerent. Vnde infra subdit, Omnes de Saba venient, aurum, & thus deferentes, &c. Ita exposuit D. Prosper. de promissis & prædictis. De parte tertia promissis. 6. Chrysostomus homilia. 1. ex varijs in Matthæ. & Eucherius in Isaiæ. & Julianus Archiepiscopus Tolertanus, libr. 1. contra Iudæos à medio, & Arnoldus Carnotensis supra. Nec dissentit commentarius Hieronym. Psalm. 71. dicens, in Magorum muneribus inchoatum esse, quod ibi fuerat à Prophetâ prædictum: subdit tamen. Ipsi enim gentium, Regumque typum tenuisse monstrantur. Quibus verbis contrariæ sententiæ, & Iansenij expositioni favere videtur: tamen sicut dicens Hieronymus, hos Magos fuisse typum gentium, non excludit quin vere gentiles fuerint, ita dicens fuisse typum Regum, non excludit, quin vere Reges fuerint, earumque Regum, ac Imperatorum. Et quamvis hæc sententia, non possit in Evangelio satis fundari; tamen dona, quæ Magi obtulerunt, non videntur Regibus indigna, & verbum illud Apertis thesauris suis, apparatus regum indicat. Evangelista vero Magorum nomine, potius quam Re-

gum usus est, fortasse, quia sapientiæ nomen dignius, quam potentia existimavit. Vel (ut Canus dixit) libr. vnde de locis, capite quinto ad quartum) non existimavit Evangelij testimonium regio apparatu cumulandum. Quod vero Herodes Magos, parum honorifice exceperit, Herodianæ superbiæ tribuendum existimavit idem Canus. Ego vero ex Evangelio non video colligi posse, quo apparatu, vel honore Magos exceperit. Itaque Evangelij historia ab hac sententia non abhorret, & antiqui Patres (quicquid Iansenius dicat) ita simpliciter loquuntur; Et alioqui sententia hæc plausibilis est: eamque Christianus populus iam olim imbuat, non est ergo, cur sine alio fundamento, aut utilitate deseratur: pie igitur ac probabilissime creditur Magos fuisse Reges.

SECTIO III.

Ex qua regione venerint Magi ad adorandum Dominum.

De circumstantiæ huius mysterij diligenter inquirendæ sunt, locus scilicet, & tempus, quoniam ex earum cognitione historia veritas multum pendet. In utraque autem duo loca & tempora explicanda sunt, nimirum locus vnde discesserunt, & ad quem venerunt, seu in quo Christum adorarunt: & similiter tempus in quo stella eis primum apparuit, ut in eo à patria sua discessissent credantur: & tempus in quo Christum venerati sunt.

Principio igitur de regione ex qua Magi venerunt, Evangelium solum dicit eos ab Oriente venisse. Vnde hoc solum certum est, nimirum patriam Magorum respectu Bethlehem Orientalem fuisse. Animadvertendum est enim, particulam illam, Ecce Magi ab Oriente venerunt, dupliciter posse exponi, primo tantum respectu, habita ratione utriusque loci, ex quo, & ad quem tendebant: quo sensu, qui Roma Hispaniam veniret, posset dici ab Oriente venire, id est à regione, quæ respectu Hispaniæ Orientalis est. Quod exemplum declarat hunc sensum, licet quiddam verum contineat; non tamen esse proprium, nec satis explicare sensum dictorum verborum. Alio ergo modo explicari potest absolute ab Oriente; id est, à regione aliqua in Orientali plagam sita: quem sensum magis etiam explicant sequentia verba. Vidimus stellam eius in Oriente. Hic enim modus loquendi (ut ex usu etiam Latinorum constat) proprie indicat illam mundi partem, quæ Orientalem plagam occupet, sicut Oriens dicitur hæc pars, quam nos habitamus, in qua licet respectu possint distingui pars Occidentalis, & Orientalis: tamen simpliciter non appellatur hæc regio Oriens, sed Occidens. Quoniam autem ipsum Oriens vastissimum est cui Palestina confinis est: & quasi terminus eius, quamquam isti Magi dicantur ab Oriente venisse, intelligi potest (ut hic Divus Thomas articulo. tertio, ad tertium notavit, & dubium reliquit) venisse à vicino aliquo Orientali loco, vel à remotis Orientis partibus: hoc vero posterius magis indicant verba Evangelij. Vidimus stellam eius in Oriente, & illud Reversi sunt in regionem suam. Et ita hoc sepe repetit Leo Papa in sermonibus de Epiphania, in quorum secundo inquires. Hunc principem natum longinquæ Orientalium gentium nationes insolito novis splendoris dederunt, & in tertio vocat Magos remotioris Orientis habitatores, & sermone quarto, gens in longinquæ Orientalis plagæ regione consistens, & sermone quinto, Hoc autem signum, quod Magos in longinquo positos efficaciter movit, &c. & sermone sexto, à remotissima Orientis parte venerunt. Et eodem modo loquitur Chrysostom. homilia. sexta, in Matt. Ambrosius libr. secundo, in Lucam, capite de Magis, & alij Patres infra citandi. Quorum sententia aptior etiam est ad exagger-

Regio Ma-
gorum Ori-
entalis.

Leo Papa.

Chrysost.

Ambros.